

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Szemle.

Reichsrát. Körber odaát megint hiába próbálja munkaképessé tenni az osztrák képviselők házát. Tegnap kezdődtek meg újból a Reichsrath ülései.

Körber vezette be néhány szóval a tanácskozásokat. Rámutatott, hogy az orosz-japán háborúban politikánk a semlegesség. Pedig zavartalan üzzük nap-nap után kisdéd játékaikat és minden nemzetközi jog dacára egyre szállítgatjuk az egyik hadviselő félnek a hadi árukat és élelmiszereket. Nem áruljuk el, hogy melyiknek. Hátha e sorok olvasásából értesülne az orosz vagy a japán a semlegesség megszegéséről és vér lángba borulna Európa.

Beszélt továbbá Körber a külfölddel való kereskedelmi szerződésekről, amelyek szintén nincsenek. Beszélt a belső politikai viszonyok konszolidációjáról, amely szintén csak szívünk hő óhajában él. Tudniillik, hogy nekünk.

Mert mindezt akár Tisza is elmondhatta volna, annyira közös veszedelmünk mindez.

Most venni észre, hogy a sors is egymásnak teremtett bennünket, már mint az osztrákokat meg minket, hogy még a veszedelmeink is közösek, nemcsak a had-, pénz- és külügyünk.

Körber elmondta mindazt, ami nincs meg. Konstatáljuk azonban már most azt, mi van. Van egy esomó sürgősségi indítvány, interpelláció, huzavona és van Prágában utcai tüntetés.

Igaza van a Budapesti Hirlap vasárnapi vezércikke írójának: inkább duljon a mi forradalmunk a parlamentben, semhogy forradalom legyen az utcán. Ausztriában már ennyire vannak. És ezt nevezik boldog Ausztriának!

* * *

A klotür: A szólásszabadság szájkosara. És mégis a parlamenti élet mintahelyén, Angliában is alkalmazva van. Nálunk még a társaságban a fehér asztalnál se lehet behozni, nem pedig hogy behozhatnák a parlamentbe, ahol a beszédességnek a főhelye van. Próbálja valaki egy magyar asztaltársaságnál a toasztokat betiltani. Hát vagy lefizetik a jótékony célra kitűzött birságot, vagy pedig adósak maradnak vele — de annyi bizonyos, hogy beszélnek, mert beszélni kell.

Hogy nálunk hogy sikerül majd ez az új szájkosár, ez csakugyan a kérdések kérdése.

A közbeszólásokkal mit csinálnak majd? Hiszen nálunk a közbeszólók még nagyobb mesterek, mint az ugynevezett „kibeszélők.” Vagy talán azért fognak népszerűkké válni, mert ujak? De az ilyen szónokokkal obstruálni igen bajos!

* * *

A háború. Ugy beszélnek róla, mint ahogy beszélnek egy dijnok bal esetéről. Megszokták ezt a szót is: a háború. Ugy siklanak át e szón, mint az utcán eldobott narancshéjon. Tovább mennek és ritka eset, hogy valaki elbotlik, elcsuszik tőle. Pedig hát mi mindent nem jelent e szó.

A százezrek harca a százak ellen. A humanizmus diadalünnepe, amelynél a győzelmi oszlopok emberkoponyákból vannak összerakva. Tusa, amelyben egy buta vasdarab nagyobb ítélkezést visz végbe egy pillanat alatt, mint egy királyi kuria évtizedeken keresztül.

És miféle istentelen ítélkezés. Halál, mert fejedet egy centiméterrel errébb billentted, halál, mert késtél egy lépéssel, halál, mert talán épen sebesült embertársadat akartad megsegíteni; — halál, mert épen abban az évben soroztak be, — halál minden ok nélkül. Háború, mert a királyok így akarták, vagy pedig mert nem egyformán akarták.

A Ház holnapi ülése. A ma technikai okból félbe maradt szavazást Tisza indítványa

fölött, holnap elülről kezdik. Holnap sorsolják ki továbbá azon összeférhetlenségi bizottság tagjait, akik Polcner Jenő szegedi függetlenségi képviselő összeférhetlenségi ügyében dönteni fognak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól

Az ülést féltizenegy óra után nyitotta meg Perczel Dezső. A jegyzőkönyv felolvasásával kezdődött. Kubik Béla kérte az elnököt, hogy intézkedjék az iránt, hogy a jegyző hallhatóan olvassa a jegyzőkönyvet, csináljon rendet.

— Csináljon rendet, ha lehet! Ha pedig nem lehet, mondjon le! — vélekedett Rákosi Viktor.

Ezután állt fel Tisza István.

— Mielőtt indítványát megokolja, bejelenti, hogy annak tárgyalása előtt visszavonják az összes többi törvényjavaslatot.

Az indítványt — mondta két részre sorolhatja. Az egyikbe azok az ügyek tartoznak, amelyek az állam mindennapi életének folyóügyeit képezik, a másikba a házszabályreform, mivel később foglalkozik. Vannak törvényjavaslatok, amelyek hosszú hónapok óta fekszenek a Ház asztalán, minden óra ki van itt merítve s nincs ok, amely a megszavazásuk ellen szólhatna. Kéri tehát a Házat, ezekre vonatkozólag fogadja el első sorban az indítványt.

Ez a szabadság megmentése, a legszabadelvűbb cselekedet. Ezek után következik a házszabályok végleges reformja, amelyekre feltétlenül szükség van.

A végleges házszabályreform a szükségesnél terjedni nem fog. Erre minden garancia nyújtására hajlandó.

Pozsgay Miklós: Az iparbanknál is garanciák voltak! (Nagy zaj.)

Tisza: Egy képviselő ur az iparbankot említette. Az ott kifejtett tíz évi becsületes munkássága neki anyagi károsodást jelent...

— Másoknak! — kiáltják többen.

Egyszerre huszan is ugrálnak fel Tisza mögött.

De leverő tanulság, hogy a legtisztább iparkodás is balul végződhetik. Itt is tiszta szándékkal jött s olyan egyének, akikről minden becsületes embernek csak egy a véleménye, meggyanusítják. (Nagy zaj.)

Elnök: Pozsgay Miklóst másodsor is rendre utasítja. (Nagy zaj.)

Kubinyi Géza kiált valamit.

Elnök: Csendet kérek!

Lengyel Zoltán: Egyebet kérjen.

Elnök: A közbeszólót rendre utasítom.

Lengyel Zoltán: Állók elébe!

Gróf Tisza István: A végleges reform a klotürt nem hozza be, tehát a parlamenti küzdelemben a szólásszabadságot nem akadályozza. Nem terjeszthet be most már részletes javaslatot. (Nagy zaj), mert ehhez a munkálathoz idő és nyugalom kell s ahhoz a parlament összes felelősségteljes pártjainak hozzá kell járulniok.

Figyelmeztet, hogy mindenfelé, minden parlamentben, ha radikálisabb eszmeáramlatok léptek fel, támadtak egyes csoportok, amelyek tetszetős jelszavak mögé bujva, megakarták rontani magát az intézményt.

Ha a végleges házszabály az ő javaslata szerint fog kidolgoztatni, akkor a klotür mellőzve lesz s Magyarországnak ezzel tovább is különleges helyzete lesz. A magyar nemzeti politikának csak a parlament útján lehet megnyilatkoznia. A parlament tekintélye ellen való törekvés sehol sem gyilkosabb, sehol sem veszedelmesebb, mint éppen Magyarországon. (Óriási zaj.) A baloldalon egész padsorok sportot űznek abból, hogy a legkülönbözőbb közbeszólások egész koncertjével akadályozzák meg beszédének elmondását. Neki a 48-as törvények adnak erre jogot s teszik kötelességévé, tehát azok az urak a házszabályokon kívül a törvényeket is megszegik.

Bárminő abszolútisztikus intézkedés nem olyan veszedelmes, mint azok a züllési tünetek, melyek most mutatkoznak a parlamentben.

— Abszolútizmussal gyógyítja a parlamentarizmust! — kiáltja Rákosi Viktor.

Tisza István: Ez a belső rothadás a nemzetet az elpusztulás veszedelmével fenyegeti. Meg kell menteni az alkotmányt, a nemzet legszentebb kincseit...

A baloldalon: Tapsolj Bizánc! (A jobb-
oldal tapsol.)

Tisza István: Az örvény szélén állítja meg nemzetét! A történelem szomorú példáira mutat...

Ugron Gábor: Az Ócskayak és a Tiszák!

Tisza István... nálunk csak a katasztrófák gyógyítanak. Óva int, hogy itt is szükség legyen rájuk. Bátorság, elszántság, hazafiasság és megmentjük a nemzet számára a jövőt. Nekünk csak az 1848-ban lefektetett dicső alapon kell tovább haladnunk.

Az, amit apáink olyan nehéz viszonyok közt, harccal, ezer bajjal szereztek meg, azt mi békében, nyomorult erélytelenséggel kisiklani hagyjuk a kezünk közül. Neki kötelessége dolgozni s végre is fogja hajtani a tervét!

Ezzel fejezte be Tisza István a beszédét, amelyet a jobboldal perczeken át tartó frenetikus éljenzéssel, az ellenzék gúnyos kacagással fogadott.

Tisza után Ugron Gábor és Rátkay László beszéltek, mind a ketten természetesen a javaslatnak a napirendre tűzése ellen.

Zichy Jenő precedens hoz föl a házszabály indítvány tárgyalására. Ő benyújtott tavaly egy indítványt és azt elnöki javaslatra az ülés végén tárgyalták.

Az elnök erre vonatkozó nyilatkozata után Tisza István ismét visszautasítja az iparbank ügyével kapcsolatban feléje szórt vádakat, Nem volt az — úgy mond — kétes vállalat.

Lengyel Zoltán azon nézetének ad kifejezést, hogy a törvényjavaslatok visszavonása nem oly egyszerű dolog, mint Tisza hiszi

Azokat bárki magáévá teheti. Ő tehát azokat magáévá teszi és tiltakozik visszavonásuk ellen.

Tisza és Lengyel Zoltán ismételt vitája után az indítványt szavazás alá bocsátják.

Az elnök a szavazás folyamán vette észre, hogy az indítványpártolók szavazatait senki sem jegyzi. Erre félbeszakította a további szavazást és az ülés napirendjének megállapítása után az ülést bezárta.

Nagypiacunk s a Széchenyi-tér rendezése.

Lapunk múlt évi számaiban már többször hangoztattuk, hogy piacunk mai elhelyezése igazán annyira cél és tervszerűtlen s egyes városrészeink arra való alkalmasságainak mellőzésével olyan hátrányos, hogy piacaink megfelelő elhelyezését immár elodázhatlan szükségnek tartjuk.

Hosszabb szünet után most az izraelita hitközség és a Rudics-utcai illetve Széchenyi-téri háztulajdonosok egy-egy felebbezése ad alkalmat, sőt kényszerít bennünket a közérdek javáért véleményünket ismételten szóvá tenni.

A húspiacnak a Széchenyi-térre történt elhelyezését ugyanis az izr. hitközség annak idejében panasz tárgyává tette. A tanács a kérelemnek helyt adott, a kereskedők és háztulajdonosok azonban a határozatot felebbezésükkel a belügyminister elé juttatták, ki is a felebbezés elutasításával a hitközség panaszos kérelmének helyt adott speciel a húspiacot vevén tekintetbe, hogy az ne legyen közvetlenül az új zsinagóga előtt.

Még ezen ministeri döntés előtt azonban eleget tett a tanács érdemileg a kérelemnek annyiban, hogy a húspiacot ideiglenesen visszahelyezte a Deák-utcaiba.

A hitközség azonban nem elégedett meg ezzel, hanem most már a Széchenyi-térnek a zsinagóga előtti részét — horrendum dictu — parkiroztatni kéri! (kiváncsiak vagyunk, hogyan gondolja ezt kivihetőnek a hitközség elöljárósága éppen a Széchenyi-téren és annak éppen azon a részén?!). A kivitel ily értelemben és a Széchenyi-tér mai helyzetének egészen a népiskoláig való egyöntetű megváltoztatása nélkül, úgyszólván lehetetlen. Vagy legalább is nevetséges eredményre vezetne. Még a városi szabályrendeletnek az utcák gyepesítésére vonatkozó rendelkezései sem foganatosíthatók ezen a helyen, mert egy a zsinagóga előtt elvonuló kocsútra feltétlenül szükség van (amely kocsútra most úgy pótolnak, hogy a lakodalmas kocsik a begyepesítendő területen állnak sorba), s így a mostani fák, illetve a járda és a mostani kocsúttal közöttei rész be sem gyepesíthető, vagy hiábavaló költség volna a gyepesítés.

A Széchenyi-térből — pedig arra praedestinálva van — sohasem lesz szép térség, amíg a képe úgy megváltoztatva nem lesz, hogy mindkét oldalon a járda mellett 2—3 kocsútszélességű kocsúttal könnyítse a forgalmat. Így aztán már rezerválható volna a térségnek hatalmas középső része egyvonalban a Petőfi-utcától egészen az u. n. kakas iskoláig akár parkirozásra is!

Azért mondjuk, hogy akár, mert bár nem igen bővelkedünk sétányokban, mégis a második legnagyobb kár volna közérdekből

nézve, ennek a területnek nem piacczá alakítása. Amilyen hátrányos és — valljuk meg őszintén — bosszantóan csuf a térségnek mai képe, éppen olyan kár volna ennek is térségnek az előnyeit (piac terület tekintetében!) ki nem használni annál is inkább, mert a főter parkirozására, esetleg valamelyes emlék-szobormű elhelyezésére sokkal nagyobb szükségünk van, holott így ez is, meg a Széchenyi-tér is — bizony csak a város szégyenére — disztelenkedik.

A Széchenyi-tér megfelelő átalakítása talán egy kissé nagyobb befektetést igényelne, az igaz, de ha vásárcsarnok építésére ma még nem gondolhatunk, bizony nagyon érdemes volna egy megfelelő modern piactér létesítéséről gondoskodni, különösen akkor, mikor az alkalom ennyire kínálja magát.

Semmi esetre sem vagyunk tehát hivei annak az eszmének, hogy az új zsinagóga előtti térség parkiroztassék, hanem igenis feltétlenül szükségesnek tartjuk, hogy ha már a Széchenyi-téren fa kivagdosást, térség rezerválást kell tervezni, úgy az csakis az új piacterület létesítésével köttessék össze akként, hogy a Széchenyi-tér két oldalán a járda mellett kocsúttal, a közbúlsó részén pedig aszfaltozott négysoros piacterület építtessék ki a Petőfi-utcától legalább is az artézi kútig.

Nagyon ajánjuk a polgármester úr a és több illetékes factorok figyelmébe ez eszmét, de a mellett mi sem mondunk le róla, hogy e tárgyban alkalom adtán ismételten és részletesebben ne fejeznénk ki véleményünket.

Orosz-japán háború.

Anglia és Franciaország és a háború.

Minthogy Franciaország több hajót küld a harctérre, mint a mennyit Angolország indokoltan tart, ezért Anglia könnyen juthat abba a helyzetbe — és ez az eset minden pillanatban beállhat — hogy konfliktusba keveredjék Franciaországgal. Mindamellet Franciaország könnyebben követheti el a semlegesség megtörését, mint Anglia. Mert hisz tudvalévő, hogy Franciaország anyagilag roppant módon van érdekelve. Így van készülöben egy nagy világ-konflagráció, amelynek veszélye nagyon is imminens.

Kína semlegessége.

A kínai követségen megerősítik, hogy a kínai mozgósításról szóló hírek alaptalanok. Az sem igaz, hogy Juansikkai és Ma alkirályok előrenyomuló csapatok élére állottak; mind a ketten Tiencsinben maradtak. Kínának nincs semmi oka a beavatkozásra — mondotta a kínai követ — annál is kevésbbé, mert Kínára nézve Japán győzelme csak hátrányos lehet. A történelem bizonyítja, hogy Kína és Japán között szoros barátság lehetetlen.

Vladivosztok.

Hivatalos jelentések is megerősítik, hogy a vladivosztoki hajóraj elhagyta a kikötőt. A vladivosztoki hajórajnak valószínűleg az a feladata, hogy a Csendes óceánban elfogja azt a három cirkálót, amelyeket Japán Chiletől vásárolt.

Tengeri ütközet.

Ma érkezett távirati jelentés szerint az orosz és japán hajóhad között vasárnap összeütközés történt, a mely alkalommal több orosz hajó a japánok hatalmába került. Ez a hír azonban eddig még megerősítést nem nyert.

Reggeli levél.

— Szemere Miklós. —

A fehér-sárga dresszes zsokek és fehér-sárga kokárdás egyetemi ifjak százas bizottsága, a bécsi Jockey-klub, a budapesti Nemzeti Casino és a háromnegyedórás Kossuth Lajos-utcai sétálóközönség közös bálványa, Szemere Miklós Tatán programbeszédet mondott. Az esemény nem tartozik az elsőrendűen érdekesek közé, de igen az ember. Ámbátor úgy is mondhattam volna, hogy az esemény annyiban érdekes és, ami több, értékes, amennyiben Szemere a hőse.

A valeur kétféle egységével mérhetők az emberek. Vannak gyönyörű tipust szolgáló nyárspolgárok, akik hétköznap sokat dolgoznak az irodában, a bank választmányi ülésein, a kaszinó számvizsgáló bizottságában, a borellenőrző városi bizottságban és a jó Isten a megmondhatója, még hol és hol nem. Hétköznap, mondám. Mert vasárnap gérokkot öltenek és karonfogva sétálnak magas számú slusszos feleségükkel, míg hátuk mögött a dada a gyerekekkel verekszik és a papa az utca kellős közepén kénytelen mint hágai békebiróság interveniálni. Kétségtelen, hogy az itt biográfált férfiakból nagyobb mennyiségre van szükségünk, mint a Szemere Miklósokra. Ámbátor a Szemere Miklós valeurje nemesak önmagában, de mindnyájunkra, kortársaira is nagyobb. Különösnek tetszik, ugyebár? Pedig úgy van.

Szemere Miklós értékét nem a teljesen és pontosan teljesített honpolgári, községi, családi és társadalmi kötelezettség és kötelesség (kérem, Rolla, vegye tudomásul, hogy a kettő nem egy) nézőpontjából kell nézni. Az ő értékét épen a fentebb vázolt férfiakkal való ellentét adja meg. Különb, sokkal különbnáluk, anélkül, hogy extravagáns volna. Ur anélkül, hogy műveletlen és pökhendi volna. Difficile est satiram non scribere, hogy így kellett magamat kifejezmem, a köztudalomhoz igazodván. Holott az ur mivoltjának integráns része a műveltség és bensőségesen előzékeny modor és csak esetleges kiegészítő része a jómód. Nálunk mégis mindennek az ellenkezője értendő az uron. Annál inkább szükségünk van ilyen férfiakra, akik az „ur” eszményképét megközelítik. (A modern lányoknak nem hercegről, grófról kéne álmodozniok mint jövőbelijökről, hanem arról, hogy ur legyen Ő.)

Ur és egyéniség Szemere. Némi merészséggel azt is mondhatná valaki, hogy ur, tehát egyéniség. Egyéniség volta élénk színű világitásban jelentkezik a parlamentben. Csodálatosan erős fludium lehet annak a gyülekezethöz a levegőjében, hogy a legkülönbözőbb embereket oly siváran egyformára asszimilálja.

A bűvös elbeszélő Eötvös Károly és a viharos erejű stilisza, Vészi József ó, mennyit veszítenek beszédük egyéniségéből, a parlamenti szótornán! Szemere Miklós megőrizte sajátoskép causeuri könnyedségét ott is. Ezért meg főképp azért, mert van mondani-
valója, előadása érdekes. Van néhány, nem is sok életrevaló eszméje. De azokat aztán intenzív erélyvel hajtogatja. A homestead a nevelés reformja és a katonai kérdések terén a lövészet; mindössze ezt öleli fel az ő programja. Szűk program, mikor minden második képviselőjelölt kötelességének tartja az összes tárcák összes kérdéseinek vé-

giggaloppirozni. Sokat markolnak, tehát keveset fognak. Mennnyivel több figyelmet érdemelnének a képviselő urak, ha mindenik néhány kérdést tanulmányozna, de alaposan. Néhány eszmét propagálna, de rendületlenül.

Másutt is gyökerezik azonban az ok, a melynek következtében a Szemere Miklósokat szívesen látjuk a képviselőházban. Ez az önállóság véleményalkotás és a függetlenség vagyoni dolgában. Éles judiciumu ember, alapos megfigyelő és nincs senkire ráutalva. Nem is hajhász sem rendjelkeget, sem pénzt. Persze, ha csupa gazdag ur volna a parlamentben, az könnyen a vagyonosok céhévé válna. De azért kell a vagyon mellé olyan ballasztot adni, aminő a Szemere európai műveltsége.

Konkoly Thege Sándor, a tudós humanista után Szemere Miklós, a hatalmas milliomos európeér lesz Tata-Totis képviselője. Boldog Tata!

H I R E K.

— **Személyi hírek.** Schmausz Endre főispán tegnap este Bajáról hazaérkezett. — Oláh Gyula egészségügyi felügyelő a helybeli közegészségi intézmények felülvizsgálása végett ma városunkba érkezett.

— **Főispáni kinevezés.** Schmausz Endre főispán dr. Lemberger Ármán bajai ügyvédet és lapszerkesztőt a baja-báttaszéki vasuti hid létesítése körül kifejtett nagyérdemű tevékenysége elismerésül tiszteletbeli ügyészségre nevezte ki.

— **40 vértanu ünnepe.** A katolikus egyház kegyeletos emlékűnnepet ül holnap. A pogány uralom idején a szeretet vallásáért rajongó és pogányból kereszténynek lett 40 római emlékezetét, a kiket, mert a pogány kultuszt megvetették és Krisztus tanait vallották, kinhalálra ítélték. A kereszténység mártírjainak ünnepén a szabadkai babonás bunyevác lakosság következtet a jövő időjárásra és általános közhitté vált náluk, hogy a holnapi naptól kezdődőleg 40 napig olyan időjárás lesz, mint a milyen azon a napon volt, a melynek évfordulóját ülték.

— **Baja város közgyűlése.** Baja város törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt tartotta e havi rendes ülését Schmausz Endre főispán elnöke alatt. Elnöklő főispán indítványára a közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy Gromon Dezső államtitkárt az őt ért magas kitüntetés alkalmából üdvözlő és az üdvözlő sürgönyt még a közgyűlés alatt megküldötték a kitüntetett államférfiúnak. Árvaszéki elnökhelyettesé Szűcs Ferenc tanácsnokot választották meg, az elhunyt Fölker Gusztáv helyébe pedig a közigazgatási bizottságba Drescher Gyulát választották. A tárgysorozatban szerepelt 30 tárgy a tanács javaslata értelmében nyert elintézés.

— **Szemle a csendőrségnél.** Bányai Sándor csendőr százados a zombori csendőrszárny parancsnoka a helybeli őrsök feletti szemle megtartása végett városunkban időzik. Együttal tárgyalásokat folytat a csendőrség elhelyezésének és a csendőrlaktanya felszerelése tárgyában és e végből Szalay Mátyás főkapitánynyal ma helyszíni szemlét tartott.

— **A zombori új templom.** Hétfőn ülést tartott az új templomnak lelkiekbeni mikénti ellátása tárgyában. Dr. Hoffmann Károly felolvastatta az érsek megbízó levelét, melyből

kitűnt, hogy a legjobb akarat mellett sem delegálhatja a világi papokat Zomborba. Így a bizottság elfogadta a karmelita rendet. Ezután bejelentette az érseki megbízott, hogy ő excellenciája az érsek a 7000 koronáról, amelyet a hitközség tőle kölcsön vett, a karmeliták javára lemond, ennek fejében a hitközségtől azt kívánja, hogy a kultuszminis-
tertől nyerendő 10000 koronát is adja át a rendnek. Ezt a bizottság elfogadta. Így a karmelitáknak még 25000 koronára volna szükségük. Erre nézve az érseki megbízott ismét a következő proposíciót tette: A kegyes érsek megbízta őt annak előterjesztésére, hogy ha a hitközség még 1000 koronát ad, úgy az érsek ur 20000 koronát fog ajándékozni a rendház részére, amint az tető alá kerül. Ezt a bizottság lelkes éljenzésekkel fogadta és köszönetét fejezte ki az érseki megbízottnak és elhatározta, hogy a karmelitáknak 10 év alatt évenként 1000 koronával lefizeti a óhajtott 10000 koronát.

— **Ősztündij odaltélés.** A városi tanács mai ülésében a Bogdanovics-féle tanulói ősztündij 600—600 korona évi kamatait Bogdanovics Gáspár VI. osztályu elemi iskolai tanulónak és Nagy Lajos tanítónőképző intézeti növendéknek ítélte oda.

— **Halálozás.** Löbl Zsigmond torzsai földbirtokos folyó hó 6-án életének 44-ik évében hosszas szenvedés után Arcoban meghalt. Tetemeit az arcai izr. temetőben tették örök nyugalomra.

— **Selyemtenyésztési előadás a földmives iskolában.** A selyemtenyésztés továbbfejlesztése céljából a földmivelésügyi miniszter ő excellenciája szakelőadást tartat f. hó 12-én d. u. 3 órakor kezdve Prehál H. szegszárdi szaktanárral a palicsi földmives iskola munkatermében, melyre az érdeklődő közönség ezennel meghivatik. Az előadás igen érdekesnek ígérkezik, miután az vetítő géppel előhívott képekkel lesz tarkítva és könnyebben megérthetővé téve. A résztvevők a selyemhernyó nevelését tüzetesen tárgyaló »Selyemtenyésztési Utmutatás« című füzetet kapják emlékül.

— **Az iparosok és kereskedők nyugdíjügye.** Biztos lépésekkel halad előre az a mozgalom, mely Szegeden egy, az egész kamarai kerületre terjedő iparos- és kereskedő nyugdíjintézet fölállítását tűzte ki célul. A farsang folyamán rendezett iparbál sikere, mely 2469 koronát jövedelmezett a nyugdíjalapra, csak növelte a kedvet Szeged iparosai és kereskedői körében és az előkészítő bizottság már ki is dolgozta a részletes tervet, melynek alapján a mozgalom a legszélesebb mederben folytatódik. Vasárnap Hódmezővásárhelyen és Zentán tárgyalták az ügyet az iparosok az ipartestületi közgyűléseken, mindenütt nagy érdeklődéssel és rokonszenvvel.

— **Köszönetnyilvánítás.** A szabadkai izr. önszegélyző és gyámolító egyesület elnöksége ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja az egyesület pénztára javára f. hó 5-én rendezett táncvigalom alkalmával jegyek eladásával és felülfizetések gyűjtése körül kifejtett buzgó fáradozásukért. Horovitz Ilonka, Gutmann Flóra, Reiner Blanka, Reiner Margit, Krausz Ilonka, Goldmann Margit, Pick Mariska, Pressburger Karolin és Krausz Ilonka kisasszonyoknak.

— **Zászlószentelés.** A palánkai önkéntes tűzoltó egyesület május hó 22-én és 23-án az

egylet zászlójának felszentelésével disz emlékünnepelet rendez. Az ünnepély a kibocsátott tervezet szerint nagyon impozánsnak ígérkezik. A rendezés élén Herczegh Gyula tűzoltóparancsnok és Wöfl Péter titkár állanak.

— **Baja — a Csupor emlékre.** Baja város szép jelét adta a kegyeletnek, amikor neves szülöttjének, Csupor Gyula költőnek siremlékére 100 koronát adott. A városi tanács az összeget a napokban küldte el a bizottság pénztárának.

— **Arcképleleplezés.** Megható kegyeletes ünnepély folyt le a napokban a kulai takarékos és hitelintézet részvénytársaság hivatal-helyiségeiben a részvényesek nagy érdeklődése mellett. Ez alkalommal leplezték le a pénzügyintézet első és alapító igazgatójának, néhai Dudás Antalnak az igazgatóság által megfestetett arcképét. Az ünnepi beszédet Dr. Récsi Ede, az intézet ügyésze és annak megalapításában a korán elhunyt igazgatónak legbuzgóbb társa tartotta, amelylyel az intézeti helyiségeket zsufolásig megtöltött hallgatóságot könnyezésig meghatotta.

— **A Zentai-ut rendezését** kérték Szilágyi István és társai zentai-uti háztulajdonosok és pedig a régi temető mellett a gázgyárig vezető út kikövezését, az egész ut baloldalán gázlámpák felállítását és új befűtést kértek. A tanács ma foglalkozott a kérelemmel, azonban nem találván szükség szerűnek a kérelem ez idő szerinti teljesítését, egészben elutasító határozatot hozott.

— **Alapszabály jóváhagyás.** Az „Ujvidéki I. kath. temetkezési egylet“, valamint a »Bácsbaracska-i katolikus olvasókör« alapszabályait a belügyminiszter a hivatalos lap mai közlése szerint helybenhagyta.

— **Fözlülfizetések.** A szabadkai izr. önszegélyző és gvámolító egyesület által f. hó 5-én tartott táncvigalom alkalmára következő fözlülfizetések folytak be: Horovitz Ilonka és Gutmann Flóra k. a. ivén 50 kor. 10 fill., Reiner Blanka és Reiner Margit k. a. ivén 30 kor., Krausz Ilonka k. a. ivén 33 kor., Goldmann Margit és Pick Mariska k. a. ivén 19 kor. 80 fill., Preszburger Karolin k. a. ivén 9 kor. 20 fill. és Krausz Janka k. a. ivén 6 kor. 70 fill. és pedig: Geiger A. Mór Kunetz Ignác, Perl Oszkár, Decsi Dezső 10—10 kor., Engler Lázár és neje 6 kor. 10 fill., Dr. Blau Géza, Berger Antal 6—6 kor., Halbrohr Sándor, Klein Géza nagykereskedő, Halbrohr Dezső, Dr. Singer Bernát, Keiner Vilmosné, Kuttna Mór főrabbi, Versenli Gyula, Dr. Mezei Izsó és neje 5—5 kor., Dr. Weitzenfeld Félix, Hauser cég, Freudenberg Zsigmond 4—4 kor., özv. Geiger Adolfné, Dr. Manojlovits Vladislávné, Schwartz Mór, Deutsch Zsigmond 3—3 kor., Dr. Malagurszki B., Takarékos és Hitelintézet, Dr. Fölser Jenő, N. N., G. B., Hartmann Rafael, Conen Vilmos, özv. Hoffmann Mihályné 3 kor. 60 fill., Kunetz Ignázné, Dr. Bányai Bertalanné, Dr. Wilhelm Adolfné, Milkó Izidorné, Perl Lajos, Dr. Vécsei Samuné, Dr. Török Árminné, Dr. Klein Mátyásné, Balázs P. János, Sztojkovics Dusan. Heilbrunn József, Dr. Székely Áron, S. A. Ujhely, Buchwald Samu, Löwy Simon, Schulhoff Albert, Vig Zsigm. Sándor 2—2 kor., Rieger Mihály 1 kor. 20 fill., Breuer Károly 1 kor. 20 fill., Takarékos és Zálogház, Winkler Simon, Ratzkó Mihály, Kokai Antal, Dávid Vilmos, Sonnenberg Salamon, Weisz József, Krauser Károly, Theodorovits Donstent, H.

J., Dr. Jung, Kovács Imréné, Weinhut Adolf, Korossy Emil, Dr. Dominus, Schamburg Gy, Dr. Billitz Hugóné, Hegedűs Ferencz, özv. Dr. Weisz Ignáczné, Maurer Antal, N. N. Janovits Adolf, Jockel Jakab, Preszburger Márk 1—1 kor., Krausz Gábor, Beck Hugó 80—80 fill., Singer Áron, Geiger Félix 60—60 fill., Morgenstern Manó, Hermann József 50—50 fill., Stern Jozefa, N. N., N. N. 40—40 fill., N. N. 20 fill., összesen 203 korona 30 fillér. Az egyesület elnöksége ez uton hálás köszönetet nyilváníti a nemes szívű adakozóknak.

— **Pótérettségi vizsgálatok.** A főgimnázium igazgatósága közli, hogy a szegedi tankerület javító érettségi vizsgálatai f. évi március hó 22-én Szegeden, a városi főgimnáziumban fognak megtartatni.

— **A bajai névmagyarosítási mozgalom** újabb eredményét tünteti fel a mai hivatalos lap, amely a következő bajai lakosok névváltoztatási engedélyét közli: kk. Singer Izidor „Szemes“-re. kk. Köbling Károly Karácsony“-ra, Stabernák József, valamint kk. József, Lajos, Gyula és János gyermekei „Váradi“-ra, Kolompár János „Havasi“-ra. kk. Lagner Gyula „Lovas“-ra, kk. Hornyik Ferenc „Holló“-ra és Hintersehr József „Havas“-ra változtatták családi neveiket.

— **Fizetésképtelenség.** A bécsi hitelezők védegylete jelenti, hogy Csuresics Dávid ujvidéki kereskedő fizetéseit beszüntette.

— **Elveszett** egy fekete szőrű mopszli kutya, amely Bob névre hallgat. Megtalálójá, ha lapunk kiadóhivatalában jelentkezik, illő jutalomban részesül.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: Hajnal József 1 hó, özv. Pocska Gergelyne Piukovits Anna 90 év, Bosnyák József 66 év, Ambrus Ágnes 4 hó, Zeiber Józsefné Kohl Krisztina 61 év, Kocsmár Zoltán 17 hó, Gabrics István 22 év. Született 11, 6 fiu, 5 leány.

— **Mentőink működése.** A mentő osztály a lefolyt február hóban igénybe vétetett a következő eseteknél u. m.: Sebzés, sérülés 27 eset. Belső bajok 7 eset, Betegeknak a kórházba szállítása 10 eset. Elmebeteg szállítás 3 eset. Öngyilkosság, öngyilkossági kísérlet — eset. Tűzhöz kivonulás 4 eset, Hullaszállítás. 12 eset. Összesen 63 esetben, A folyóévben 130 esetben, a mentő-osztály fennállása óta a mai napig összesen 4658 esetben működtek.

— **Házassági** célból ismerkedni legbiztosabban lehet »Házasulandók Lapja« útján, ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiakról, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az „Országos Pályázati Hirlap“-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokat. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 12.

— **Pályázatok, betöltendő állások.** Hézagpótló, áldásos célú vállalat az »Országos Általános Pályázati Hirlap«. Cseledeknek munkásoknak van Magyarországon közvetítőjük, csak az értelmiségbeli állás keresőknek nincsen. Ezen hiányt célszerűen, olcsón hozzáférhetően pótolja nevezett lap, mely *azonnal* hirt ad az országban megüresedett *összes*

állásokról; ezáltal minden állás kereső egy helyen központosítva, könnyen áttekinthetően megtalálja a megüresedett állásokat, melyekre gyorsan pályázhat, mi által már igen sokan jutottak jó álláshoz. — *Szolgálatot tesz az alkalmazástadóknak is, mert minden megüresedett állást ingyen* közzé tesz. Ezért *állást nyerni* legbiztosabban ezen lap útján lehet. Közzétetnek a hivatalos pályázatok is. Hetenként megjelenve, minden számában számos állami, közigazgatási, magántisztviselői gazdasági, hivatalszolgái, pénzügyőri, kereskedősegédi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi, stb. állás van. Ingyen melléklete: »Házasulandók Lapja« melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Száma 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest. Erzsébet-körút 18. Képviselők *főkiadóhivatalok* vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek.

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni.** Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Odön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utcza 33. mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtisza magvak árai alacsonyok. Különösen fölemlítendő az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dus választéka.

Öngyilkos földbirtokosnő.

A jólét, a boldog családi élet sem bírja feledtetni a testi szenvedéseket. *Wachtler* Istvánné, sebesicsi földbirtokos neje is földi javak közepette, szerető család által környezve megelégedetten élt addig, míg a pusztító kór nem fészkelte be magát testébe és azóta a lélek is megtört a test gyötrelmei folytán. Családja és orvosa mindent megtettek szenvedéseinek enyhítésére, de a gyöngéd bánásmód nem bírta ellensúlyozni a szenvedéseket és a szerencsétlen, még csak alig 40 éves nő ma délután 4 órakor a Széchényi-téri lakásában, mialatt hozzátartozói egy pillanatra magára hagyták, egy hatalmas konyhakést döfött a hasába. Tettét rögtön észrevették és orvosért szaladtak, aki azonban nem sokat segíthetett az öngyilkos nőn mert a markolatig beszurt kés akkora pusztítást vitt véghez a belekben, hogy *Wachtlerné* aligha éri meg a reggelt. Még az este kiszállították a közkórházba, ahol most élet-halál között lebeg.

SZINÉSZET.

Blaha Lujza Szabadkán. Eddigi megállapodások szerint Blaha Lujza szombaton *A menyecskek*-ben és vasárnap a *Nániban* vendégszerepel Szabadkán.

Gerlaki jutalomjátéka. A jövő héten megkezdődnek a jutalomjátékok. Az első Gerlaki Herminé lesz, *A tavasz* című operett melynek Anna szobacica szerepében Gerlaki ezidei legnagyobb sikerét aratta. Érdekes szerepváltozás lesz ez alkalommal. A báróné szerepét *Aldor* Juliska fogja játszani *Szabados* Gizi helyett.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Bűnös műtét.

Einweiler Jánosné szántovai asszony reményteljes állapotában Elmer Andrásné ottani lakosnőhöz fordult tanácsért, aki vállalkozott

is, hogy segínyt nyujt neki és december hó 12-én valami gyökér segélyével műtétet hajtott végre s a fáradozásaiért néhány kiló lisztet fogadott el a paciensétől. A szerencsétlen asszony a műtét következtében harmadnapra meghalt és a bűnös tanácsadó ellen megindult a bünygyi eljárás. *Szerdahelyi* Sándor elnökle alatt ma megtartott főtárgyalás alkalmával azonban a vádbeli cselekmény nem lévén beigazolható, a kir. törvényszék felmentő ítéletet hozott.

Lúdlopás Sebesiesen.

Rizsányi János azzal volt vádolva, hogy mult év szeptember havában Sebesiesen egy tanyáról 30 darab ludat lopott el és a lopott jószágot nővéreinek, a ki baromfikereskedéssel foglalkozik, potom áron eladta. Mindkettőjük ellen megindult a bünygyi eljárás s Rizsányi lopás büntette, nővére Rizsányi Viktor pedig orgazdaság vétsége miatt lettek vád alá helyezve. A mai tárgyaláson vádlottak tagadásban lévén, a vádbeli cselekmények nem nyertek beigazolást és így mindkét vádlott az ellenük emelt vád és annak következményei alól felmentést nyert.

LEGUJABB.

Bla ha Szabadkán.

Pesti Ihsász a következő komünikét adta ki: Örömmel értesitem Szabadka szab. kir. város és vidéke n. é. közönségét, hogy *Bla ha* Lujza báró Splényiné úrasszony pénteken, f. hó március 11-én d. u. 5 óra 47 perckor Budapestről a gyorsvonattal ideérkezik.

Szombaton, f. hó 12-én első vendégfelleptül színre kerül, felemelt helyárrakkal, bérlet szünetben: „*Menyecskék*“. Verő György eredeti népszinművei.

A brit biblia egylet jubileuma

A brit biblia egylet fenállásának százéves jubileuma alkalmából ma fogadta az egylet vezetősége a világ minden részéből járuló delegatusokat, a kik valamennyien tanúságot tettek a brit biblia társulat egész világra szóló áldásos működéséről.

Incidens a képviselőház ülésén.

A képviselőház mai ülésén Lengyel Zoltán beszéde alatt a másodemeleti karzatról egy 40—45 éves férfi lekiáltott a honatyák közé. „Éljen az ellenzék, ne tőrjétek tovább, mert a nép sem tőrheti tovább!“ A teremőrök az illetéktelen közbeszólót rögtön kivezették a házból és a rendőrségre kísérték, a hol ki-tünt. hogy Sipos János kolozsvári háztulajdonos. A rendőrség a kihágási eljárás megindította ellene.

Waldensee végrendelete.

A minap elhunyt *Waldensee* báró tábor-szernagy, a kinába vezényelt hadak volt főparancsnoka, végrendeletében félmillió márkát hagyott a német hadsereg kebelében létező jótékonyági intézmények céljaira.

Vizáradás Amerikában.

A vizáradás több államban, különösen Pennsylvániában nagy károkat okozott. A helyzet különösen Harysburgban és Wilkesbarreben komoly. A vasuti forgalom megszakadt. Az áradás több hidat elmosott és bányákat elöntött. A mélyebben fekvő területekben a lakosság kénytelen házaikat elhagyni.

Holttest a darában.

Az egyik budapesti malomban nagy szerencsétlenségnek jöttek a nyomára. A második emeleti daratisztító-terem gyűjtő-garat-

jában, hat láb mélységű dara alatt egy emberi holttestet találtak. A vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlen ember Stukás Ferencz, gyári munkás, aki tegnap délben, mikor még a gyűjtő teljesen üres volt, részegen belefeküdt és elaludt. Mikor délután megkezdtek a munkát, nem vették észre hogy van valaki a gyűjtőben. A lassan hulló dara teljesen betemette a szerencsétlen embert, aki ott fult meg. Ma reggel — mikor a darát zsákokba öntötték — találták meg a már teljesen kihült holttestet.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

Kálnózy és Simon gabonateruénykereskedő cég tudósítása.
— Március 5. —

Ma készáru gyenge vételkedv mellett 25000 métermázsa forgalommal 10 fillérrel olcsóbb volt.

Rozs, zab, tengeri lanyhább, 5 fillérrel olcsóbb.

A határidő-üzlet.

A határidőüzlet árai ma lényegesen olcsóbb amerikai jegyzésekre visszaestek és az árak tetemesen olcsóbbodtak.

Dél felé némi javulás állott be.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	841—844	837—38
Buza okt.	835—838	833—34
Buza apr. 1904	—	—
Rozs apr.-re	661—667	665—66
Rozs okt.-re	676—678	673—74
Rozs áprilisra	—	—
Zab okt.-re	578—581	—
Zab	—	—
Zab áprilisra	568—571	537—38
Tengeri máj.	539—541	567—68
Tengeri	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	548—551	576—77
Repce	—	—
repce aug.	11.55—11.65	—

Sertésvásári jelentés.

(Schleiffelder és Társai bécsi cégtől.)

1904. március 8-áról.

A mai vásárra összesen 10092 darab sertés volt bejelentve, felhajtattott azonban 5223 német-lengyel és 4473 magyar sertés.

Az üzlet iránya szilárdabb volt.

Kilónként élő súlyban fogyasztási adó nélkül:

Első prima magyar sertés 104—109 fill. kivételesen 114 fill.

Közép- és öreg sertés 104—109 „

Könnyű- és szedett sertés. 97—102 „

Német-lengyel és erdélyi sertés 76—92 „

A legjobb magvakat
A legnemesebb fákat
A legujabb rózsákat és növényeket
A legszebb virágokat
stb.

szállít a legfinomabb minőség szavacolása mellett, a legujabb és képletekkel dúsan ellátott 1904. évi főárjegyzék alapján, mely kívánatra ingyen küldetik

MÜHLE VILMOS

es. és kir. udvari szállító

Temesvárott

(mag- és virágkereskedés, fák és növények nagytenyészete)

T. CZ. Öt koronán felüli megrendelmények mindenüvé bérmentesen küldetnek s ezekhez legujabb kertészeti kézikönyvem „*Mühle tanácsadója a kertművelésben*“ — minden kertgazda részére ez a legjobb kézikönyv — ingyen lesz mellékelve

Üzletátadás miatt

a raktárunkon nagy választékban levő összes divat-szővet, selyem vászon, batiszt és mindennemű

kézmű- és divatárukat a mai naptól fogva

mélyen leszállított áron

árusítjuk el.

Schulhoff Ignác Fia és Társa.

Az üzleti berendezések igen olcsó áron eladók.

Hirdetmény

az országgyűlési képviselőválasztói jog új törvényes szabályozása céljából szükséges statisztikai adatok gyűjtése tárgyában.

Az országgyűlési képviselőválasztói eljárás és választói jog tervbe vett reformjának minél célszerűbb előkészítése érdekében a folyó évi 22039. sz. a. kibocsátott belügyminiszteri rendelet értelmében a folyó évi március hó 15-ike és 31-ike közötti időszak alatt, a március hó 15-iki állapot szerint az ország valamennyi községében országos összeírás tartatik, mely a választói jog tekintetében számba jöhető felnőtt férfi népességre s annak a választói jogosultság új szabályozásánál figyelembe vehető minden fontosabb viszonyára terjed ki.

Az összeírás nagy jelentőségét ez az alkotmányos cél szabván meg, az ország minden egyes polgárának nemcsak az 1897. évi XXXV. t.-cikkből folyó törvényes, de kiváltképen hazafias kötelessége is az összeírás sikerességét tőle telhetőleg előmozdítani. Ezt annál inkább is meg lehet várni minden honpolgártól, mert attól sem kell senkinek tartania, hogy az összeírásból adózási szempontból valamely hátrány származnék. Ez már csak azért is ki van zárva, mivel az 1897. évi XXXV. t.-c. 17. §-a világosan kimondja, hogy a statisztikai adatok az adók egyéni kivetésénél alapul nem vehetők. Hogy pedig az őszinte adatbevallásból az adatszolgáltatónak más módon se lehessen semmiféle, sem erkölcsi, sem anyagi hátrányuk, az idézett törvény 15. §-a 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja azokat a hatósági közegeket vagy a statisztikai összeírásban résztvevő más közreműködőket, valamint a központi statisztikai hivatalnak is mindazon alkalmazottjait, a kik valamely egyénre vonatkozó statisztikai adatot bárkinek is kiszolgáltatnának.

Ezek előrebocsátása után további tájékoztatásul szolgáljanak még a következő tudnivalók:

I. Mi módon hajtatik végre és mely adatokra terjed ki az összeírás?

Az összeírás a hatóság (városi hatóság, községi előljáróság) által előre megállapítandó időben házról-házra járva történik. Minden családfő kötelessége arról gondoskodni, hogy a hatóság által előre megjelölt napon a családnak egy felnőtt tagja, a ki a szükséges adatokat szolgáltatni tudja, otthon tartózkodjék. Ellenkező esetben, valamint akkor is, ha az összeírás alkalmával kitöltött adatok hiányossága utólagos pótlást tesz szükségessé, az érdekelt egyének a hatóság felszólítására az idézésnek megfelelni kötelesek.

Az összeírás akként fogantatosittatik, hogy minden az összeírásnál számbajöhető egyénről egy-egy statisztikai lap állittatik ki, a melyen az illetőnek nevén és lakásán kívül a következő kérdésekre kell válaszolni: I. Személyi viszonyok: 1. Születés éve; 2. Foglalkozás (állás), alkalmaztatás esetén egyúttal az alkalmazó hivatal, vállalat megnevezése; 3. Anyanyelv és a magyar nyelv ismerete, 4. Műveltség (írni és olvasni tudás s a középiskolai vagy magasabb képzettség; 5. Képviselő választói joggal bir-e (ha más községben: hol). — II. Állami adók (helyben és más községben fizetett egyenes adók. — III. Ház- és földbirtoki viszonyok (a 10 kat. holdnál kisebb terjedelmű földdel biró földbirtoknál a szántóföld, kert, tényleg beültetett szőlő és a rét külön feltüntetésével). — IV. Különös kérdések a bányászat, ipar, kereskedelem és közlekedés körébe eső foglalkozással biró egyénekre vonatkozólag: 1. Az önállóknak van-e szabályszerű iparendélyük vagy igazolványuk s üzletükben alkalmaznak-e segédszemélyt (hányat); 2. A nem önállók (segédek, munkások stb.) az összeírás időpontjában alkalmazva voltak-e (ha igen, mióta, — ha nem, mióta), esetleges munkanélküliségüknek mi az oka. tagjaik-e valamely munkás-egyesületnek (melyiknek).

Minden összeírandó egyének kötelessége mindazokat az okmányokat, a melyek a fenti adatok igazolására szolgálhatnak (pl. a középiskolai vagy magasabb képesítésről szóló bizonyítványt, az idegen községben fizetett adókra vonatkozó adókönyvecskét, stb.) az összeírás időpontjára előkeresni, úgy hogy azok a szükséges időben kéznél legyenek.

II. Kiről kell statisztikai lapot kiállítani?

Minden 20 evnél idősebb (1883-ban vagy előbb született) magyar honos, heiybeli polgári férfi lakosról külön statisztikai lapot kell kitölteni, a tényleges szolgálatban álló katonák (honvédek és csendőrök) kivételével. A fegyvergyakorlatra vagy ideiglenes szolgálatra behívott tartalékosok és póttartalékosok az összeírás szempontjából polgári egyéneknek tekintendők s róluk ki kell állítani a statisztikai lapot, természetesen abban a községben, mely tulajdonképpen rendes lakóhelyüket képezi.

A községben báresak rövid idő óta tartózkodó, de a községben alkalmazásban álló vagy munkát kereső egyének, valamint a községből csak ideiglenesen távol levők helybelleieknek veendő; róluk tehát statisztikai lap állittandó ki. Viszont a községben csak ideiglenesen vagy vendégképen tartózkodó egyénekről, szállodabeli, vendégfogadói utasokról, a községen átvonuló egyénekről, pl. vándorcigányokról statisztikai lapot kiállítani nem kell. Nem szükséges továbbá statisztikai lapot kiállítani a letartóztatás alatt álló egyénekről sem, kivéve azokat a kik 3 hónapnál nem hosszabb időre vannak letartóztatva, ezek azonban nem a letartóztatási helyen, hanem saját tulajdonképpen lakóhelyükön veendő számba.

Magyar honos az, a ki született, esetleg visszahonosított magyar állampolgár, vagy bár idegen származású, de a magyar állampolgárságot szabályszerű módon megszerezte (honosítás vagy törvény által).

Az a körülmény, hogy valaki egyenes állami adót nem fizet, a statisztikai lap kitöltésénél akadályul nem szolgálhat, mert a statisztikai lapnak többi rovatait azokról is ki kell tölteni, a kik egyenes adó kötelezettség alá nem esnek.

III. Büntető határozatok.

A ki az összeírás alkalmával tudva hamis vagy valótlan adatokat jegyez be a statisztikai lapra, vagy szóbelileg hamis vagy valótlan adatokat vall be, vagy az adatszolgáltatást megtagadja: kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik (1897. évi XXXV. t.-c. 13. §-a). A kihágás ügyében a kir. járásbiróságok járnak el (1897. évi XXXV. t.-c. 16. §-a).

Ily kihágást követ el tehát az, a ki magát vagy valamely 20 éven felüli férfi családtagját az összeírás alól kivonja, vagy az összeírót bármi módon s akár csak megrézfálási célból is félrevezetni igyekszik, a ki a kívánt felvilágosítást megtagadja, a ki a hatóság (városi hatóság, községi előljáróság) által az összeírás ügyében megidézettvén, az idézésnek meg nem felel s mulasztását elfogadható módon indokolni nem tudja, stb.

Ifj. Vojnich Sándor

Kossuth-utcai házában a

Székely Á. által bérben birt

üzlethelyiség

május 1-től bérbeadandó.

Tudakozódni lehet a háztulajdonosnál.

2701/904.

Árlejtési hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré teszem, hogy a Wesselényi-utcai nyílt árok beboltozásának vállalatba adása céljából f. évi március hó 20-án d. e. 9 órakor a gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltési ár: 3990 korona.

Bánatpénz: 400 korona.

A tervek és költségvetés, valamint a feltételek a gazdasági ügyosztályban megtekinthetők.

Szabadka, 1904. évi március hó 8-án.

Lyubibratich Kelemen,
gazdasági tanácsnok.

Hol lehet legolcsóbban

Vásárolni

kész férfi öltönyt,

gyermek ruhát,

női kabátot

és paletot

Földes Samu és Társa

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny	---	---	---	17 kor. feljebb
Ulster	---	---	---	22 " "
Felöltő	---	---	---	17 " "
Gyermek öltöny	---	---	---	5 " "
Gyermek felöltő	---	---	---	9 " "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok	---	---	---	11 kor. feljebb
Női Paletok	---	---	---	17 " "
Fiu és leánygallérok	---	---	---	5 " "

Egy teljesen

jó karban levő

üzleti berendezés

jutányosan eladó

Bővebbet a kiadóhivatal.